

Katowice, dnia 22 maja 2023 r.

INFORMACJA Nr 19/2023/EW

o pożarze egzogenicznym, zaistniałym w dniu 4 maja 2023 r. około godziny 4³⁸ w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A. KWK „Budryk” w Ornontowicach.

Pożar zaistniał w pochylni D odstawczej w pokładzie 358/1, w rejonie tamy wentylacyjnej TWR-231c, na trasie przenośnika taśmowego typu PPT-1200 o numerze kopalnianym 1.

Pokład 358/1, w rejonie pochylni D odstawczej w pokładzie 358/1, zaliczony został do IV kategorii zagrożenia metanowego, II stopnia zagrożenia tąpnięciami, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego, III stopnia zagrożenia wyrzutami gazów i skał oraz I stopnia zagrożenia wodnego.

Pochylnia D odstawcza o długości około 923 m i średnim nachyleniu 5° wykonana została w obudowie typu ŁP10/V32/A z rozstawem drzwi co 0,8 m, stabilizowanych rozporami dwustronnego działania. Opinkę obudowy stanowiły siatki stalowe zgrzewane, typu zaczepowego. Wyrobisko przewietrzane było obiegowym prądem powietrza w ilości 1000 m³/min doprowadzanym z szybu I na poziomie 1158 oraz przekopami D-1 i D-2, a następnie odprowadzanym przekopem D i dalej wyrobiskami wentylacyjnymi do szybu II na poziomie 1050.

W pochylni D odstawczej zabudowane zostały 2 przenośniki taśmowe typu PPT-1200 o nr kopalnianych 1 i 2. Przenośniki te wchodziły w skład układu transportu urobku ze ściany D-4 w pokładzie 358/1. Obsługę i kontrolę przenośnika typu PPT-1200 o nr kopalnianym 1 powierzono pracownikom firmy Szkolenie i Górnictwo Sp. z o.o. w Jastrzębiu-Zdroju (oddział SIG odstawa). Na trasie tego przenośnika zabudowana była śluza wentylacyjna składająca się z trzech tam wentylacyjnych oznaczonych jako TWR-231a, TWR-231b i TWR-231c. Tama TWR-231c wykonana została jako dwuskrzydłowa z przepustem taśmowym, który uszczelniono między innymi płótnem wentylacyjnym przymocowanym do połowicy drewnianej, zabudowanej przy tamie, pomiędzy ociosem wyrobiska a konstrukcją przenośnika taśmowego typu PPT-1200 o nr kopalnianym 1. O tak zabudowaną połowicę drewnianą ocierała taśma przedmiotowego przenośnika. Ponadto tama TWR-231c doszczelniona była od strony naporu powietrza, przez wykonaną oganiankę na długości około 2,0m po ociosach i stropie wyrobiska, zatłoczoną pianą chemiczną.

W dniu 3 maja 2023 r., na zmianie D rozpoczynającej się o godzinie 24⁰⁰, w ścianie D-4 w pokładzie 358/1 prowadzono wydobywanie, a urobek kierowano między innymi przenośnikami taśmowymi zabudowanymi w pochylni odstawczej D w pokładzie 358/1. Około godziny 4³⁶ w dniu 4 maja 2023 r., pracownik oddziału SIG odstawa zatrudniony w tym dniu do obsługi przenośnika PPT-1200 o nr kopalnianym 1, zauważył w wyrobisku smugę dymu, o czym powiadomił telefonicznie dyspozytora

ruchu zakładu górniczego. W tym czasie dyspozytor gazometrii zaobserwował gwałtowny wzrost stężeń tlenku węgla na czujniku gazometrii automatycznej o nr kopalnianym 2497, zabudowanym w przekopie D. Około godziny 4³⁸ wartość ta przekroczyła próg alarmowy wynoszący 26 ppm (0,0026%) i nadal dynamicznie rosła. Dyspozytor gazometrii wydał telefonicznie polecenie pracownikowi obsługującemu przenośnik typu PPT-1200 o nr kopalnianym 1 zatrzymania pracy tego przenośnika oraz wycofania się z rejonu z prądem przepływającego powietrza. Około godziny 4⁴⁰ dyspozytor ruchu zakładu górniczego skierował dwóch pracowników oddziału SIG odstawa, zatrudnionych poniżej w pochylni D odstawczej, to jest przy przenośniku typu PPT-1200 o nr kopalnianym 2, na trasę przenośnika typu PPT-1200 o nr kopalnianym 1, od strony dopływu powietrza, w celu ustalenia przyczyny rejestrowanych wskazań tlenku węgla na czujniku nr 2497 i dymów w wyrobisku. O godzinie 4⁵⁰ wymienieni pracownicy stwierdzili, że przed tamą TWR-231c, przy ociosie wschodnim wyrobiska, występuje otwarty ogień i przystąpili do jego aktywnego gaszenia za pomocą wody z rurociągu przeciwpożarowego, o czym poinformowali dyspozytora ruchu, który około godziny 4⁵⁰ skierował w rejon pożaru sztygara zmianowego ze ściany D-4 oraz dyżurujący w wyrobiskach podziemnych zastęp ratowniczy. O godzinie 4⁵² wskazania wyżej wymienionego czujnika gazometrii automatycznej osiągnęły wartość maksymalną wynoszącą 408 ppm (0,0408%), po czym nastąpił gwałtowny spadek wskazań. Pożar ugaszono około godziny 5⁰⁵.

Wskutek zaistniałego pożaru nastąpiło rozszczelnienie tamy wentylacyjnej TWR-231c, spowodowane stopieniem się płótna wentylacyjnego przymocowanego nad przepustem taśmowym oraz piany chemicznej z oganianki wykonanej po obwodzie wyrobiska. Zasadnicza konstrukcja tamy wentylacyjnej TWR-231c, nie uległa uszkodzeniu.

W ramach prowadzonych działań dyspozytor ruchu wycofał 40 pracowników z rejonu zagrożenia, bez użycia aparatów ewakuacyjnych. Działania dyspozytora zostaną ocenione w trakcie badania okoliczności i przyczyn zaistniałego pożaru - w szczególności co do zgodności z planem ratownictwa i wymogami obowiązujących przepisów.

Prawdopodobną przyczyną pożaru było zapalenie się połowicy drewnianej zabudowanej przy tamie wentylacyjnej TWR-231c, pomiędzy ociosem wyrobiska a konstrukcją przenośnika taśmowego typu PPT-1200 o nr kopalnianym 1, w wyniku tarcia o nią taśmy przenośnika.

W związku z zaistniałym pożarem, Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku wstrzymał ruch zakładu górniczego w części dotyczącej eksploatacji przenośnika taśmowego PPT-1200 o nr kopalnianym 1, zabudowanego w pochylni D odstawczej w pokładzie 358/1.

Wznowienie eksploatacji tego przenośnika uwarunkował między innymi usunięciem skutków pożaru egzogenicznego.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Rybniku.